



**Politie en zorg**

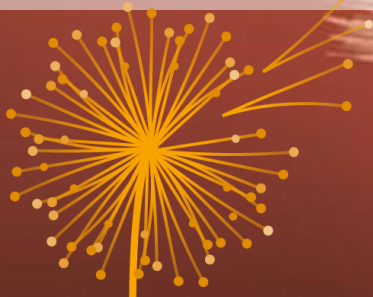
***Hoe werken we samen rond  
patiënten met psychische  
kwetsbaarheid?***

**Masterclass UMC Utrecht**

**26 januari 2024**

**Hans Slijpen &**

**Lianne Kleijer-Kool**



**KENNISWERKPLAATS  
ZORG & VEILIGHEID  
MIDDEN-NEDERLAND**

« waakzaam en dienstbaar »

**Als we assistentie  
van de politie  
inroepen bij agressie  
op de afdeling,  
waarom doet de  
politie dan zo?**

**Als ik aangifte wil  
doen, waar moet ik  
dan rekening mee  
houden?**

**Als we politie bellen  
bij een vermiste  
patiënt, hoe is dan  
het vervolg?**



Gezamenlijke  
Inspanning  
Politie & Zorg



# Inhoud

## Inleidend

- ABC van de politie, wie, wat, waar, hoe en waarom?
- Opdracht politie versus opdracht zorg

## Thema 1: acute situatie op de afdeling

## Thema 2: aangifte doen – waarom wel/niet en hoe?

## Thema 3: vermissingen

## Afronding



# Politie-eenheden,

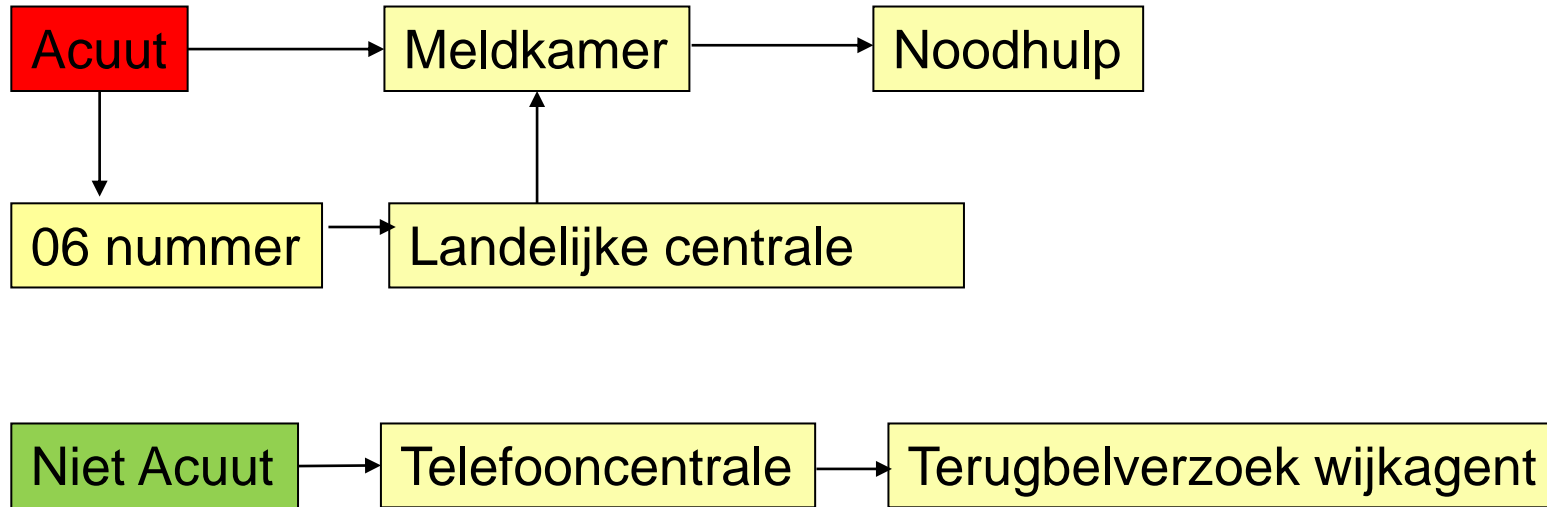
10 eenheden

2 landelijke eenheden:

- Expertise en operaties
- Opsporing en interventies



# Organisatie van de politie

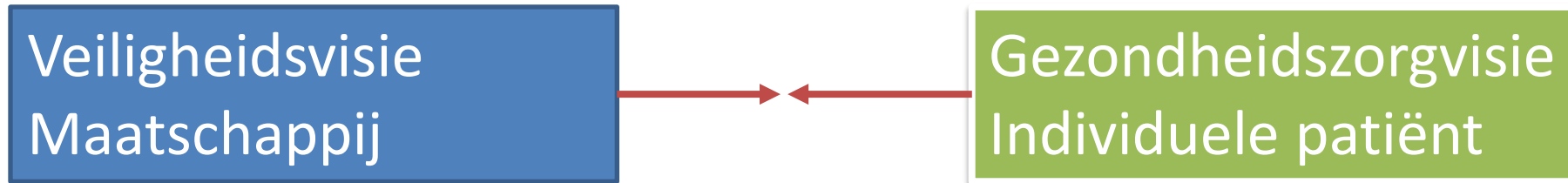


Wanneer kun je een beroep doen op de politie?

1. Bij een strafbaar feit
2. Bij een noodsituatie
3. Bij het betreden van een woning



# Opdracht politie versus opdracht zorg



Veiligheid is gericht op de maatschappij  
Gezondheidszorg is gericht op het individu

*“Politie moet boeven vangen, de zorg moet mensen beter maken”.*

Conflicten zullen er dus altijd zijn, maar zijn te reguleren via vaste contactpersonen.



Zorg doet beroep op politie	Preventief		Reactief	
Buiten een zorginstelling	Mogelijke onveiligheid zorgprofessional, cliënt, omgeving	Druk verhogen	Vermissingen	Specifieke bevoegdheden van de politie
		Rustig houden	Overlast door cliënt	Acute onveiligheid zorgprofessional
	Voorkomen mogelijke onrust in de buurt		Aangifte doen	Zorgsituatie wordt plaats delict
Binnen een zorginstelling	Mogelijke onveiligheid zorgprofessional, cliënt, omgeving	Rustig houden	Acute onveiligheid zorgprofessional, cliënt, omgeving	Informeren wijkagent na acute onveilige situatie
		Ambtelijk brommen	Aangifte doen	Ondersteunen bij medische handelingen
	Investeren in relatie met wijkagent		Overdracht illegale spullen	Zorgsituatie wordt plaats delict



Politie doet beroep op zorg	Situaties waarin wordt samengewerkt		
Hulp, advies of beoordeling nodig op zorggebied	GGZ-crisisdienst over onbegrepen / verward gedrag	Advies	
		Beoordeling	
	GGZ-triagisten op meldkamer		
	Organisatie zoeken voor beoordelen multiproblematiek		
	Specifieke maatschappelijke opvang		
	Medische beoordeling		
	Ongerustheid wijkagent mogelijkheid onveilige situatie Zorgmeldingen meldpunten		
Ten behoeve van strafrechtelijk traject én zorg	Crisissituaties huiselijk geweld of kindermishandeling: VT		
	Strafbaar en onbegrepen / verward gedrag : OvJ en GGZ-crisisdienst		
	Aanhouding cliënt of ondertekening brief door cliënt: Bij zorgorganisatie		
	Strafrechtelijke informatie cliënt delen met zorg		
	Lichamelijk onderzoek of afname lichaamsmateriaal: Huisarts of ziekenhuis		
Informatie / bewijsmateriaal over cliënten opvragen: Bij zorgorganisatie			
Investeren in relaties door wijkagent	Informeel overleg		
	(Strafrechtelijk) advies		
	Drempel voor cliënten richting politie verlagen		





**Als we assistentie  
van de politie  
inroepen bij agressie  
op de afdeling,  
waarom doet de  
politie dan zo?**

- Onveilig voor patiënten en professionals
- Grote impact
- Contact met politie – extra impact
- Soms moeizame samenwerking – politie niet altijd willen komen of optreden met groot machtsvertoon



# Afspraken UMC Utrecht en Politie

## Vaste contactpersonen op 3 niveaus:

- Operationeel
- Management
- Bestuurlijk

## Informatie-uitwisseling:

- UMC Utrecht naar politie
- Politie naar UMC Utrecht
- Aan derden
- Crisisprotocol-Crisis/Hulpkaart



- Onduidelijkheid over het aangifteproces (tijd, procedure)
- Impact op zorgprofessional
- Impact op patiënt
- Toch geen aangifte na aanhouding
- Wat betekent aangifte doen eigenlijk?

**Als ik aangifte wil doen, waar moet ik dan rekening mee houden?**

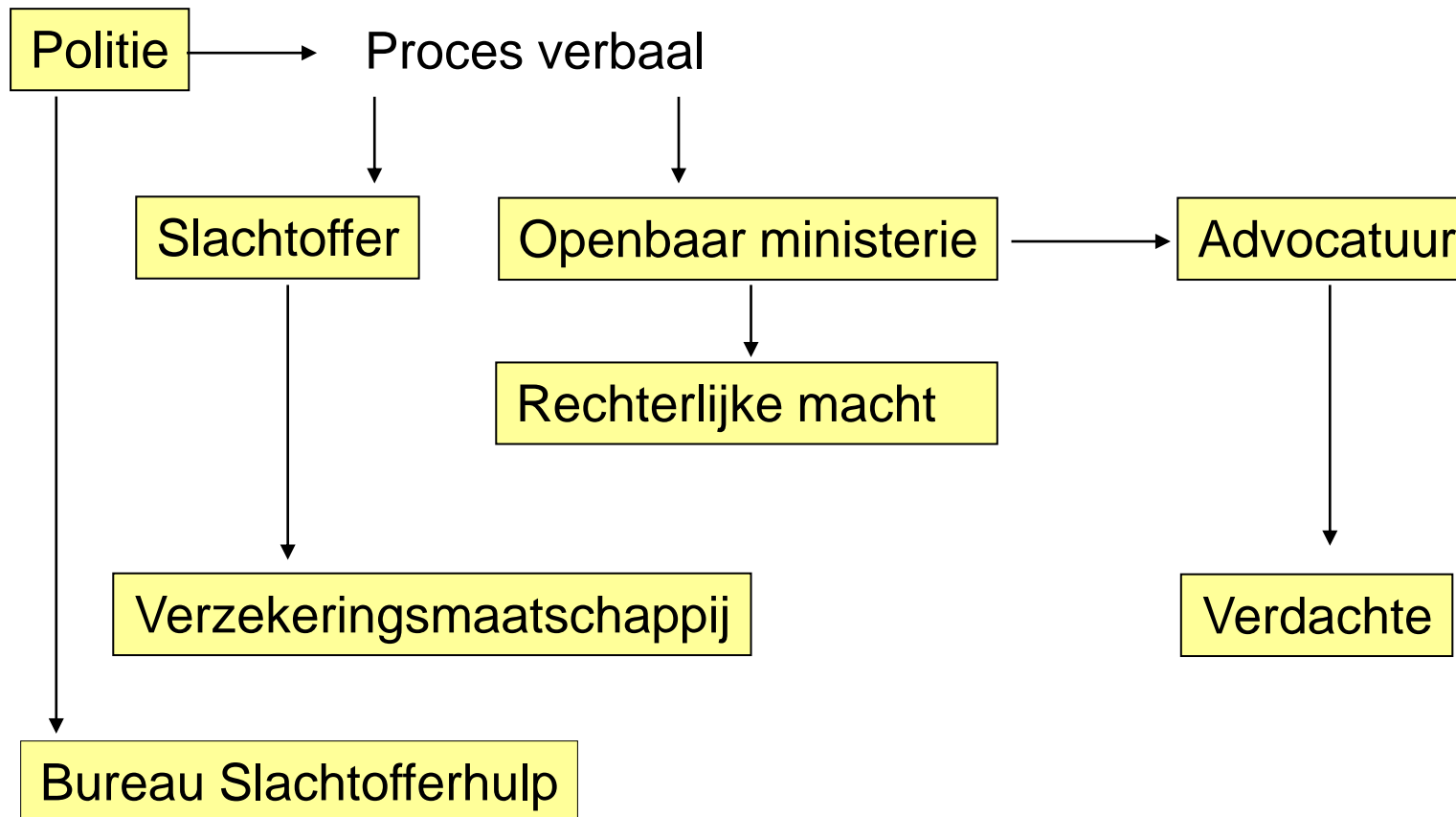


# Geen aangifte want:

- Het kost te veel tijd.
- Ik kan niet van de afdeling af.
- Het schaadt mijn vertrouwensrelatie met de patiënt.
- Het hoort nu eenmaal tot het risico van het vak.
- Mijn cliënt is ontoerekeningsvatbaar.
- Mogelijk heb ik zelf iets fout gedaan.
- Ik heb geen vertrouwen in politie en justitie.
- Het wordt toch geseponeerd.
- Het is niet goed voor het imago van de instelling.
- Ik wil graag anoniem blijven, want ik ben bang voor mijn cliënt.
- Ik heb niet eens aan die mogelijkheid gedacht.
- Straf helpt niet.
- Ik voelde me niet echt bedreigd.
- Privacy en medisch beroepsgeheim.



# Aangifte doen



# Procedure

- Nooit alleen blijven doorlopen met dilemma's. Overleg met collega's
- Zelf in gesprek met politie/via leidinggevende
- Eerst praten dan pas besluit over aangifte
- Melding (wel of geen strafbaar feit)
- Bromsnor gesprek
- Aangifte door slachtoffer
- Aangifte in concept
- Afspraak met wijkagent
- Aangifte door werkgever (Slachtoffers/getuigen moeten wel gehoord worden.)
- Gehoord worden onder nummer.



# Hoe doe je dat? (welk telefoonnummer?)

- Bij acute problemen **112**
- Bij niet acute problemen **0900-8844**
- Wie is de wijkagent? **0900-8844 en adres**
- Bij anonieme meldingen **0800-7000**
- Bij huiselijk geweld **Veilig Thuis**
- Bij kindermishandeling **0800-2000**
- Bij seksueel geweld **088-7555588, centrum seksueel geweld**
- Zedenloket **088- 1678018**



**Als we politie bellen  
bij een vermiste  
patiënt, hoe is dan  
het vervolg?**

- Wat zijn vermissingen eigenlijk?
- Wanneer politie bellen?
- Wie doet wat; wel/niet actief zoeken?
- Hoge verwachtingen en 'over het hekje'





# Soort instelling

- GGZ-Instelling
- Jeugdzorginstelling
- Maatschappelijke Opvang
- Gehandicaptenzorg
- Forensische zorg
- Strafrecht/TBS
- Mengvormen



# Justitiële titels

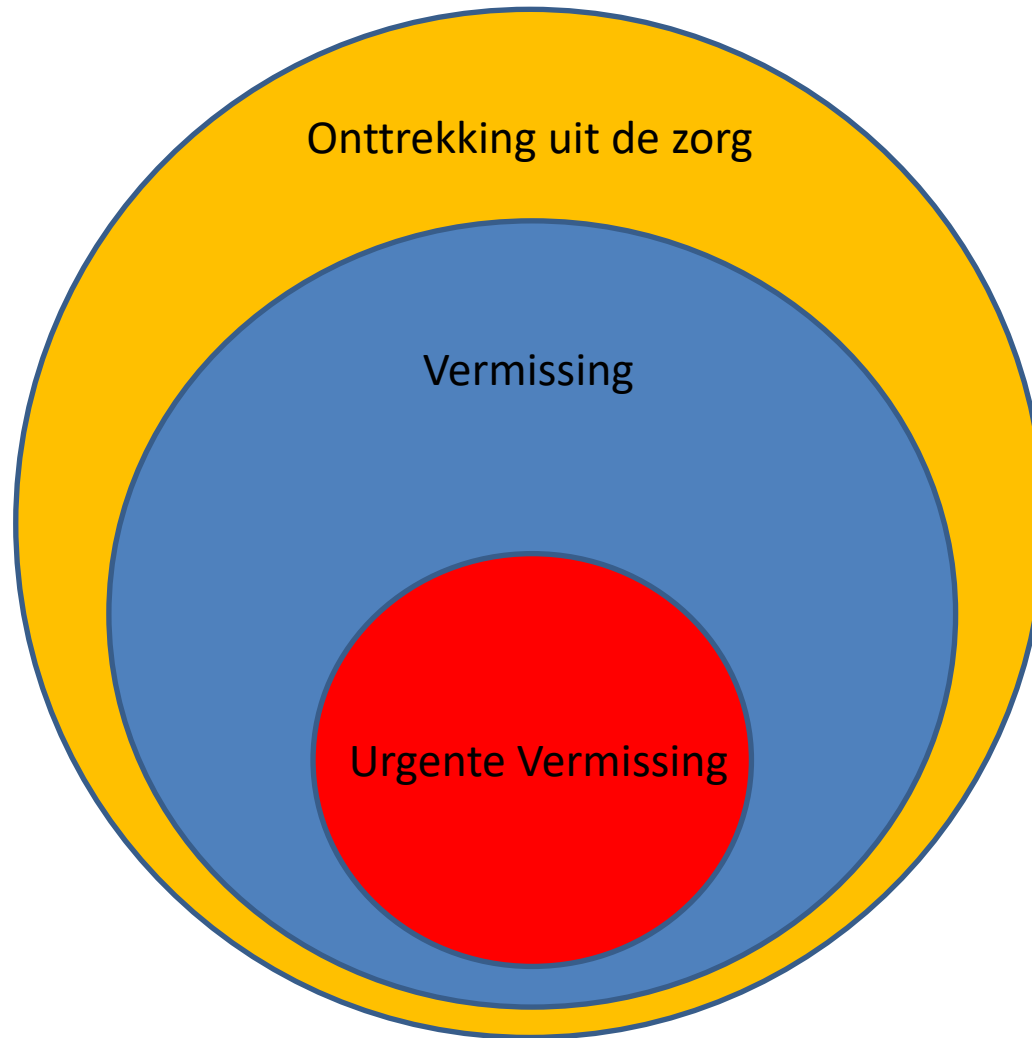
- Crisismaatregel (3 dagen, Voortgez. CM 3 weken)      Wet verplichte GGZ
- Zorgmachtiging (6 tot 24 maanden)      Wet verplichte GGZ
- OTS, Uitspraak kinderrechter, ouderlijke macht      Jeugdwet
- Mentorschap Curatele      Civiel recht
- IBS en RM      Wet Zorg en Dwang
- Vrijwillige opname      Wet Geneeskundige  
Behandel Overeenkomst
- Strafrecht en TBS      Strafrecht



# Wet verplichte GGZ

- Bij een **onttrekking\*** kan er geen zorg verleend worden, de verblijfplaats is bekend. Dit wordt gemeld door de GGZ instelling bij het OM. De GGZ heeft een inspanningsverplichting om zelf te gaan zoeken.
- Bij een **vermissing** kan er geen zorg verleend worden, de patiënt is onvindbaar. De GGZ heeft zelf gezocht, maar de patiënt is niet gevonden. Dit wordt door de GGZ instelling gemeld bij de politie.
- Bij een **urgente vermissing** is de patiënt onvindbaar door de GGZ en bestaan er grote zorgen. Er wordt contact gezocht met 112 en er wordt een melding gedaan bij het OM
- **\*onttrekking uit de zorg**





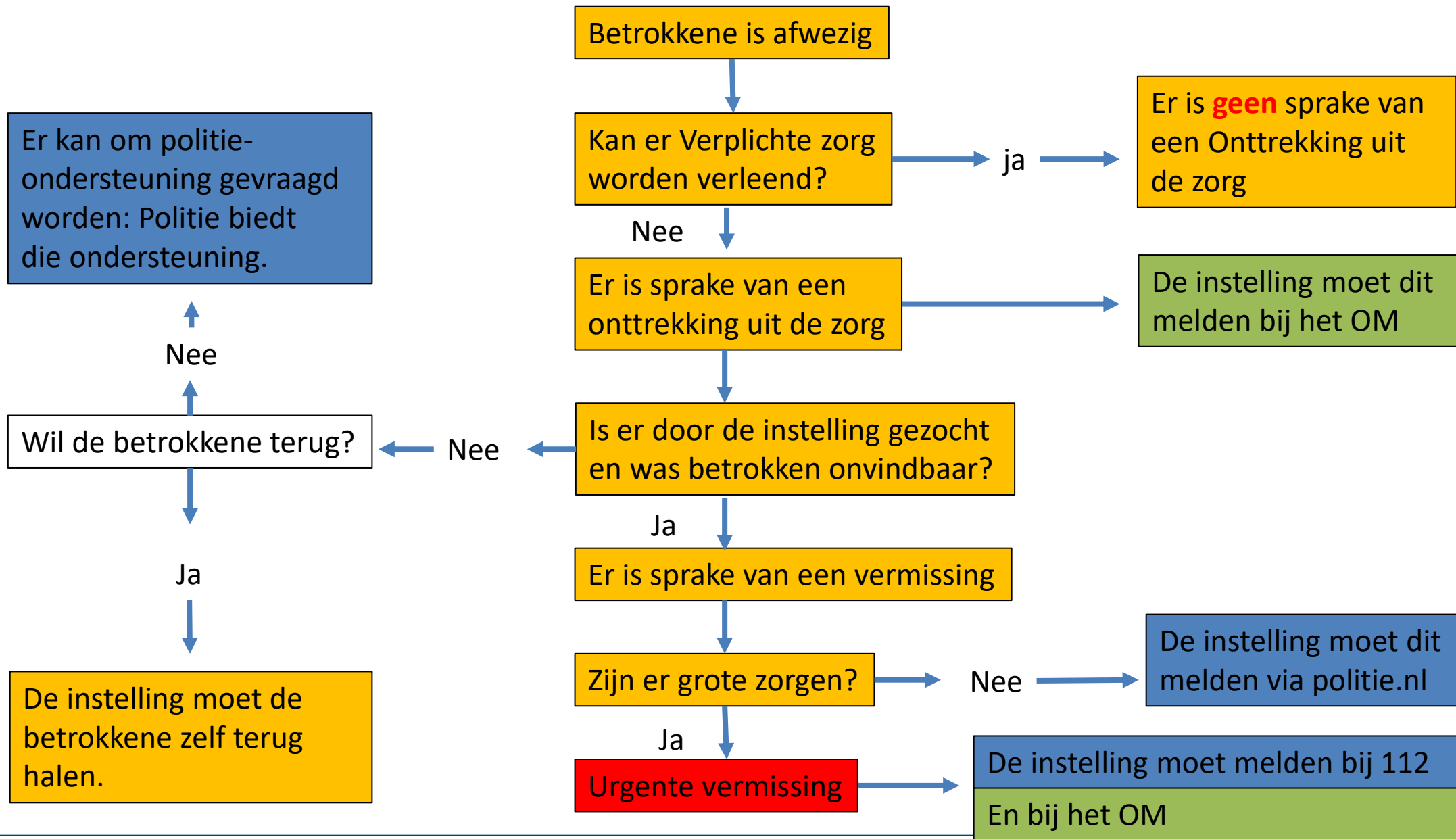
De wet maakt een onderscheid tussen:

- een Onttrekking uit de zorg
- een Vermissing
- een Urgente Vermissing.

De wet maakt een onderscheid Tussen:

- een Melding van vermissing
- een Verzoek om ondersteuning door de politie.





# Draaideur patiënten

- Vaker dan 5 keer vermist
- In en periode van 12 maanden tijd
- Uit dezelfde instelling

Dan overleg met de officier van justitie.

*(Kan er redelijkerwijs nog wel van de politie verwacht worden dat zij hier zoveel tijd en capaciteit in steken? Zit die patiënt wel op de juiste afdeling of in de juiste instelling).*

Zeker bij urgente vermissingen is er een groot risico en kan het zijn dat we ook de 20<sup>e</sup> keer alles uit de kast moeten trekken.



# Vervoer

- De primaire verantwoordelijkheid voor het vervoer ligt bij de zorgaanbieder, de politie kan alleen indien dat noodzakelijk is ter ondersteuning worden ingeschakeld.
- De inzet van de politie is - naast het direct aantreffen van een crisis - alleen op verzoek en alleen als het niet anders kan vanwege gevaar en het risico van (escalatie van) geweld.
- In situaties waar iemand zich hevig verzet tegen het vervoer naar de instelling kan het noodzakelijk zijn dat de hulp van de politie wordt ingeroepen om de woning van betrokkene binnen te kunnen treden of te assisteren bij het vervoer (zonder daarbij het vervoer over te nemen).

**Insluiten en vervoeren zonder dat er sprake is van een strafbaar feit mag niet meer, maar gebeurt helaas nog te veel.**



# Tot slot

- Belang van verbinding zorg en veiligheid (ook op bestuurlijk/strategisch niveau) en investeren in capaciteit, continuïteit en bereikbaarheid van sleutelfiguren
- Handreikingen met concrete werkwijzen/afspraken voor uitvoerende professionals -> onderdeel van opleidingen en inwerkprogramma's
- Wederzijdse 'kijk in de keuken' – zie de dagelijkse praktijk waar je normaal gesproken juist niet bij geroepen wordt
- Deskundigheid van professionals die in beide domeinen hebben gewerkt
- Samen leren en evalueren – tav casuïstiek en casusoverstijgend
- Stel probleem centraal in plaats van (kern)taak, bewust van wederzijdse afhankelijkheid, gedeeld belang en realistische verwachtingen van het handelen van de ander





# WAT IS HET BELANGRIJKSTE DAT JE MEENEEMT?



Gezamenlijke  
Inspanning  
Politie & Zorg



[GIPZ: Gezamenlijke Inspanning Politie & Zorg | Hogeschool Utrecht \(hu.nl\)](https://www.hu.nl)

[Kenniswerkplaats Zorg en Veiligheid Midden Nederland | Hogeschool Utrecht \(hu.nl\)](https://www.hu.nl)



**Politie en zorg**

***Hoe werken we samen rond  
patiënten met psychische  
kwetsbaarheid?***

**Contact?**

**[lianne.kleijer-kool@hu.nl](mailto:lianne.kleijer-kool@hu.nl)**

**06 41 61 91 95**





« waakzaam en dienstbaar »